

FISH CONSUMPTION AMONG THE POPULATION OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

Turcanu Gheorghii, Dupouy Eleonora¹, Bahnarel Ion^{2,3}

Scientific adviser: Bahnarel Ion

¹ Food and Agriculture Organization of the United Nations,

² National Public Health Agency, Chisinau, Republic of Moldova

³ General Hygiene Department, *Nicolae Testemitanu* SUMPh

Background. At present, very little is known about the consumption of different fish species at national level. The elucidation of this topic would be useful both for assessing the risk of exposure of the population to various chemical contaminants and for assessing the associated benefits. **Objective of the study.** The purpose of this study was to identify which fish species are consumed by the population of the Republic of Moldova. **Material and Methods.** FishStatJ v4.00.9 software was used to estimate fish species consumed nationally. The data extracted, per species, (annual series) for the period 2005-2017, in tons per year were converted into grams per day per capita. To exclude the inedible component conversion factors were applied. **Results.** The application of conversion factors decreased the average consumption by 34.7%. In the period 2005-2017 there was an increasing trend ($y=0.4016x+16.88$; $R^2=0.4036x$) from 17.8g/day (2005) to 23.6g/day (2017), on average per capita was consumed 19.68g/day. 97.3% of the average consumption are: herring/sardines - 6.46g/day (32.8%), carp - 4.14g/day (21.0%), unspecified species - 3.09g/day (15.7%), mackerel - 1.61g/day (8.17%), hake - 1.10g/day (5.6%), blue whiting - 0.953g/day (4.84%), salmon - 0.824g/day (4.19%), cod - 0.745g/day (3.78%), polak - 0.22g/day (1.14%), tuna - 0.09g/day (0.47%). During the analyzed period, 26 species of fish were consumed. **Conclusion.** The population consumes 26 different species of fish. Herring/sardines and carp are the most consumed species with a share of 32.8% and 21.0% respectively. Another 15.7% of average consumption remains uncertain because the species could not be identified.

Keywords: fish consumption, fish species.

CONSUMUL DE PEȘTE ÎN RÂNDUL POPULAȚIEI REPUBLICII MOLDOVA

Turcanu Gheorghii, Dupouy Eleonora¹, Bahnarel Ion^{2,3}

Conducător științific: Bahnarel Ion

¹Organizația pentru Agricultură și Alimentație a Națiunilor Unite,

²Agenția Națională pentru Sănătate Publică, Chișinău, Republica Moldova,

³Catedra de igienă generală, USMF „Nicolae Testemitanu”

Introducere. La momentul actual, se cunoaște foarte puțin despre consumul diferitor specii de pești la nivel național. Elucidarea acestui subiect ar fi utilă atât pentru evaluarea riscului expunerii populației la diferiți contaminanți chimici, cât și pentru aprecierea beneficiilor asociate. **Scopul lucrării.** Scopul acestui studiu a fost de a identifica care sunt speciile de pești consumate de către populația din Republica Moldova. **Material și Metode.** Pentru estimarea speciilor de pești consumate la nivel național s-a utilizat softul FishStatJ v4.00.9. Datele extrase per specie (serii anuale) pentru perioada 2005-2017, în tone pe an s-au transformat în grame pe zi per capita. Pentru a exclude componenta necomestibilă s-au aplicat factori de conversie. **Rezultate.** Aplicarea factorilor de conversie a micșorat consumul în mediu cu 34.7%. În perioada 2005-2017 s-a înregistrat o tendință de creștere ($y=0.4016x+16.88$; $R^2=0.4036x$) de la 17.8g/zi (2005) la 23.6g/zi (2017), în mediu per capita s-a consumat 19.68g/zi. 97.3% din consumul mediu constituie: hering/sardine - 6.46g/zi (32.8%), crap - 4.14g/zi (21.0%), specii nespecificate - 3.09g/zi (15.7%), macrou - 1.61g/zi (8.17%), merluciu - 1.10g/zi (5.6%), putasu - 0.953g/zi (4.84%), somon - 0.824g/zi (4.19%), batog - 0.745g/zi (3.78%), polac - 0.22g/zi (1.14%), ton - 0.09g/zi (0.47%). În perioada analizată s-au consumat 26 specii de pești. **Concluzii.** Populația consumă 26 specii diferite de pești. Hering/ sardinele și crapul sunt cele mai consumate specii cu o pondere de 32.8% și 21.0%, respectiv. Alte 15.7% din consumul mediu rămân a fi incerte deoarece nu s-a putut identifica speciile.

Cuvinte-cheie: consumul de pește, educare.